

unicef
BM Çocuk Fonu

Belarus Cumhuriyeti
Sağlık Bakanlığı

unicef
BM Çocuk Fonu

BM Çocuk Fonu (UNICEF)
Belarus Cumhuriyeti Temsilciliği
e-posta: unicef@tut.by

İNCE MOTOR BECERİLERİNİN GELİŞİMİ

Genellikle elin küçük kaslarının yetersiz gelişimi ve bunların zayıf koordinasyonu sorunu ile çocuk, okulda bu sorun ile karşı karşıya kalır ve yazmada ustalaşmada zorluklar yaşar. Bununla birlikte, ebeveynler bebeklerinin hedeflenen ince motor gelişimine ihtiyaç duyduğunu erkenden fark edebilir ve fark etmelidir.

Okul öncesi çocuğunuz çizmeyi ve boyamayı sevmiyorsa ve işe yaramadığı için yapmayı reddediyorsa dikkat edin; parmakları ayakkabı bağcığı bağlamada, düğme iliklemede, düğme açmada becerikli değildir ve bunu onun için yetişkinlerin yapmasını yeterince uzun süre istemeye devam eder, "doğru tutuş" kaşık, keçeli kalem, fırça, diş fırçası konusunda uzun süre ustalaşamaz ve bunları beceriksizce kullanır.

1

Bu durumda, çocuğunuzla birlikte oynarken aşağıdaki egzersizleri **eğlenceli oyunlar ve aktiviteler** olarak sunun. Yaratıcı anlar sunarak (hayal kurmak, hikâyeler uydurmak, rol oyunu kullanmak...) çocuğunuzun aktiviteye olan ilgisini uyandırmaya çalışın. Materyalin kuru bir şekilde sunulmasından kaçının; bebeğinizin onunla zevk aldığını için oynadığını hissetmesini sağlayın (motor becerilerinde sorun olduğu için değil).

Görevleri "basitten karmaşığa" ilkesine göre sunmanız ve elbette çocuğunuzun başarılarını fark etmeniz, onu övgüyle cesaretlendirmeniz gerekiyor, çünkü bunu yapmak onun için kolay olmadı!

2

Sıradaki birkaç **oyun 1,5-2 yaş** kadar küçük çocuklar için erişilebilirdir, ancak okul öncesi yaştaki çocuklar için de ilgi çekici olmaya devam edecektir.

Çocuğunuzu **kumla** oynamaya davet edin (kuru ya da ıslak olabilir): Kumı kazma, ellerini kuma gömme, içinde küçük oyuncaklar bulma, avuç içi ve kalıplarla izler bırakma... Çocuğunuzu, içinde biraz kuru tahıl (pirinç, bezelye, fasulye) bulunan bir kâsede elleriyle oynamaya davet edebilirsiniz.

Çocuğunuza "kalıplanabilir" malzemelerle oynamanın ne kadar ilginç olduğunu gösterin: Kil, hamur, tuzlu hamur (yoğurmayı, sıkıştırmayı, topak hâline getirmeyi, krep, sosis hâline getirmeyi, ezmeyi, top yuvarlamayı, düzleştirmeyi, iz bırakmayı, şekil vermeyi öğretin).

Bir piramit üzerine halkalar, ip ya da tel üzerine büyük boncuklar ya da düğmeler dizmelerini isteyin. Kartonda bir delik açın ve renkli ayakkabı bağcıklarının nasıl geçirileceğini ya da düğüm veya fiyonk şeklinde nasıl bağlanacağını gösterin.

İplerden nasıl yapıldığını bildiğiniz bir örgü veya başka bir örgünün nasıl yapıldığını gösterin. Esnek tel ile oynayın; onu bir keçeli kalemin etrafına sarın, bir yay yapın, onu bir insana, bir kediye dönüştürün... Farklı türdeki bağlantı elemanlarına sahip bir kumaş parçası yapın: Kancalar, çıtçıtlar, düğmeler. Örneğin; küçük oyuncakları, kitapları, kalemleri çıkarmanın uygun olduğu tokalı cepleri olan asılı bir "yardımcı" olabilir.

Ekli parçalar. Küçük çocuklar için kesik delikleri ve eşleşen tırnakları olan düz "mozaikler" uygundur ve 2-3 yaşından itibaren çocuk, uygun yuvadan kutunun içine atılması gereken çeşitli geometrik şekillerden oluşan 3 boyutlu figürlerle oynamakla ilgilenecektir.

Parmak jimnastiği. Bebekler, ritmik tekerlemelerle birlikte bu tür jimnastikle ilgilenenlerdir ("Az gittim uz gittim..."i hatırlıyor musunuz?). Parmak oyunları için birçok ilginç şiir, yazar V.V. Tsvytnary, T.V. Galanova tarafından derlenen "Üç yaşına kadar bebeklerle gelişimsel oyunlar", "Parmaklarla oynamak ve konuşmayı geliştirmek" kitapları ile edinilebilir.

Döndürme. Çocuğunuza oynaması için kapaklı kavanozlar verin ve bunları kimin daha hızlı açabileceğini görmek için eğlenceli bir yarışma düzenleyin (çocuğunuzun sizden önde olmasına izin verin). Guaj kavanozlarının sökülüp sıkılmasına izin verin.

Daha büyük çocuklar, yürüyen ve koşan adamları (işaret ve orta parmaklarınızla masaya vurun) ve filleri [5 parmağınızı da masaya yerleştirin ve orta parmağınızı (hortumu) kaldırın] tasvir etmekten keyif alacaklardır; parmaklarla masaya vurarak toynak seslerini taklit etmeyi, müzik aleti çalmayı taklit etmeyi öğretin. Sol elinizle, sağ elinizle veya her iki elinizle oynayın.

Çocuğunuzdan sizden sonra parmak hareketlerini tekrarlamasını isteyin: Başparmağı, işaret parmağı, orta parmak vb. ile birleştirin ve ters sırada yapın. Karşılıklı oturun ve avuçlarınızı masanın üzerine koyun. Bir parmağınızı dönüşümlü olarak kaldırın ve masaya 1-2-3 kez vurun; çocuk izler ve tekrarlar.

AŞAĞIDAKİ EGZERSİZLERİN ÇOĞU 4-7 YAŞ ÇOCUKLARA YÖNELİKTİR.

Eli yazı yazmaya hazırlarken, çocuğunuzun baskın elini eğitin. Sol elini kullanmaya daha yatkınsa onu yeniden eğitmeye çalışmayın; ancak çalışma alanını, çizirken, yazarken, keserken ışık sağ tarafa düşecek ve sınıfta kullandığı nesneler onun için uygun bir şekilde yerleştirilecek şekilde düzenleyin.

1 Çocuğunuza ellerini kullanarak **gölge tiyatrosunu** gösterin.

2 **Makasla** çalışmayı teklif edin (ilk başta sadece kâğıdı kesmek için daha sonra çizgi boyunca kesmek, kontur boyunca kesmek için), **aplikler** yapın.

3 **İnşaat seti:** çeşitli büyük ve küçük blok, basmalı düğme veya vida tipi konstrüksiyonlar faydalı olacaktır. Düğme mozaikleri de kullanın.

4 Sayma çubukları ve kibrit kullanarak inşaat yapın. Onlardan nasıl bir "kuyu" inşa edebileceğinizi gösterin. Kendiniz bir desen oluşturun: Bir kare, bir üçgen, bir ev.... ve onlardan da aynısını yapmalarını isteyin. Sağ veya sol eli ile başparmağı ve küçük parmağı ile kibrit almasını isteyin...

5 Şablonlar ve kalıplar: Hazır olanları alın veya geometrik şekilleri ve insan, hayvan, ulaşım aracı figürlerini keserek kartondan kendiniz yapın... Çocuğunuzdan bunları taslak boyunca çizmesini isteyin (şablonlar içeriden, kalıplar ise dışarıdan çizilir). Süslemeyi teklif edin. Daha sonra çizimleri kesip oyunlar ve uygulamalar için kullanabilirsiniz.

6 Tarama. Çocuğa, seçilen yönlerden birinde 3-4 mm'lik bir mesafede (yukarıdan aşağıya, aşağıdan yukarıya, soldan sağa ve çapraz olarak) paralel çizgiler çizerek taslağın içinde nasıl tarama yapılacağını gösterin. Çocuğunuzun dikkatini, taramanın, çizimin ana hatlarının ötesine geçmemesine çekin. Tarama çalışmasına geometrik şekillerle başlayın, ardından etrafınızdaki dünyanın tanınabilir görüntülerini ekleyin. Görevi daha zor hâle getirin: "Evi tarayın, pencereleri taramadan bırakın."

7 Ana hatlar ve bitirme. Çocuğunuzdan kalemi kâğıt üzerinde tutarak çizimi çizgiler boyunca dikkatlice izlemesini isteyin. Daha sonra noktalı bir desen hazırlayın (düz çizgiler, daha az ve daha çok kavisli çizgiler, zikzaklar) ve çizgiyi izlemesini ve sonra kendisinin uzatmasını isteyin. 5-7 mm genişliğinde bir "iz" çizin ve kalemi kâğıt üzerinde tutarak izlerin ortasından aşağıya doğru bir çizgi çizmesini isteyin. Nasıl spiral çizileceğini gösterin, bir "top" çizmeye başlayın ve çocuğunuzdan devam etmesini isteyin. "Dalgaları" tamamlamasını isteyin. Büyük dairenin içine giderek azalan daireler ve küçük dairenin dışına giderek artan daireler çizmesini isteyin. "Yapabildiğin kadar çok daire yapmaya çalış." deyin. Yuvarlak ve oval spiraller kullanarak Çeburaşka ve bir kardan adam çizmeyi deneyin.

8 Kalemi kâğıttan kaldırmadan **numaralandırılmış noktaları birleştirerek** çizim yapmayı teklif edin.

9 Kareli bir kâğıda çizgiler boyunca basit bir **ritmik desen** çizmeye başlayın ve çocuk devam etsin. Grafiksel dikte etmeyi de deneyebilirsiniz (Kaç hücre ve hangi yönde bir çizgi çizmek istediğinizi söyleyin.).

10 Kâğıt katlama. Origami ile ilgili ilginç kitaplar, uçak ve tekne inşa etme becerilerinizi hatırlamanıza yardımcı olacaktır. Renkli kâğıttan yapılan el sanatları, aile üyelerinden biri için mükemmel bir hediye olabilir.

Modelleme için tuzlu oyun hamuru tarifi:

1 su bardağı ince tuz
1 su bardağı un
0,5 su bardağı su (veya biraz daha az)
Gıda boyası
Sıkıca kapatılmış bir plastik torbada saklayın.
Bu tür hamurdan yapılan ürün havada veya fırında kurutulup boyanabilir. Çocuklar yoğun tuzlu hamuru yemeye çalışmazlar.

